

Un vaiier prelung

A vorbi despre lepră când această boală nu mai este actuală înseamnă a-i conferi un sens simbolic. Spectacolul realizat de Gelu Badea la Sf. Gheorghe după textele lui F. Brunea-Fox și *Zidul* lui Leonid Andreev este mai degrabă un reportaj ce-și reclamă drepturile la parabolă.

Bolnavii n-au o identitate precisă, nici un spațiu bine definit; aflăm din caietul-program că ar fi vorba de lazaretul din Lărgeanca, unde leproșii sufereau de foame și de izolare. Tot atât de bine poate fi vorba despre cei zece leproși din Evanghelie, tămăduiți de Iisus Hristos, dintre care numai unul se întoarce pentru a-i mulțumi. Din cei zece care au fugit de la Lărgeanca numai unul se întoarce pentru a primi, din trei în trei luni, uleiul ce-i alină durerile sau pentru a deveni dependent de morfină. Spectatorul este ca și acel fotograf sau reporter prezent în public încă înainte de începerea spectacolului (interpretat de Nelu

Roman) – un martor neputincios. Personajul este unul colectiv, este acel vaiier prelung, acea lamentație pierdută printre sunetele pianului.

Spectacolul începe cu un ceremonial instituit de biserică în Franța medievală, un ceremonial de izolare a celor suspecți de boală. Leprosul asistă de viu la propria înmormântare. Apoi devine o umbră căreia boala îi roade precara consistență. Lepra e considerată osândă divină, dar leproșii au totuși dreptul să se revolte. „Cu ce degete să ne facem cruce, dacă boala ni le-a mâncat?”

Comunicarea e alterată, sunt inventate noi gesturi, noi gemete și asistăm și în leprozerie la o orânduire de tip concentraționar. În *Zidul* lui Andreev, doi leproși se căsătoresc și trăiesc făcând negoț cu pietrele ce cad din zid. Ziduri în dărâmare. Făpturile bolnave își doresc a arunca lumii blestemul ce le apasă. Găsesc soluții de a comunica și de a-i contamina pe cei din afara zidurilor: vor vinde lână, împachetată cu mâinile lor!

Coabitarea cu moartea (interpretată de Camelia Paraschiv), acuitatea suferinței sunt redade de chipuri foarte expresive, dintre care pot fi amintite cele ale actorilor Sergiu Aliuș, Ina Andriucă, Ioana Gajdă, Adrian Ancuța, ultimul interpretând un preot lepros. Totul, într-un decor de pături suprapuse, străjuit de pănușe de porumb, în fundal existând trompete – scenografia e semnată de Cristian Gătina. Lumina se strecoară bolnavă și puțină, potențând drama.

Disperarea se transmite chiar dacă unele cuvinte abia se înțeleg, înăbușite de vaiere. Paralizia comunicării, izolarea totală izbucnesc într-o implorare scrisă cu cretă de bolnavi pe un fundal scenic: „Ucideți-ne!” Și grupul de leproși dispăre, târându-și calvarul. O încercare de poem scenic despre suferință și imposibilitatea de a comunica.

Teatrul „Andrei Mureșanu” din Sfântu Gheorghe – Lazaret după texte de F. Brunea-Fox și Leonid Andreev. Regia: Gelu Badea. Scenografia: Cristian Gătina. Mișcare scenică: Ilie Bujanec.